

Hans Mathias Kepplinger

Mechanizmy skandalizacji

Dlaczego nie można ufać mediom,
kiedy przychodzi co do czego?

Przełożył Adam Warzecha

UNIWERSYTET ŚLĄSKI
WYDAWNICTWO

Hans Mathias Kepplinger studiował nauki polityczne, dziennikarstwo i historię na uniwersytetach w Moguncji, Monachium i Berlinie. W 1970 roku obronił doktorat na Uniwersytecie w Moguncji, po czym pracował jako asystent naukowy Elisabeth Noelle-Neumann. Od habilitacji w 1977 roku do powołania w 1982 roku na nowo utworzoną katedrę empirycznych badań nad komunikacją na Uniwersytecie w Moguncji był stypendystą programu Heisenberga Niemieckiej Fundacji Badawczej (DFG). Był profesorem wizytującym i badaczem na wielu uczelniach zagranicznych, m.in. na University of California, Berkeley, Harvard University, Université de Tunis oraz Universität Zürich. Opublikował ponad 300 artykułów naukowych i 30 książek. Jest współredaktorem dwunastotomowej *International Encyclopedia of Communication*, w której odpowiada za obszar badań nad oddziaływaniem mediów. Jego zainteresowania badawcze koncentrują się przede wszystkim na politycznym znaczeniu mediów masowych, wpływie telewizji, komunikacji kryzysowej, konfliktach i skandalach, a także na wzajemnym oddziaływaniu mediów i ich bezpośrednim wpływie na decydentów w polityce, biznesie i wymiarze sprawiedliwości.

Mechanizmy skandalizacji

Dlaczego nie można ufać mediom,
kiedy przychodzi co do czego?

Hans Mathias Kepplinger

Mechanizmy skandalizacji
Dlaczego nie można ufać mediom,
kiedy przychodzi co do czego?

Przełożył Adam Warzecha

Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego • Katowice 2025

Recenzje

Michael Fleischer

Rafał Leśniczak

PATRONAT

Polskie Towarzystwo
Komunikacji Społecznej

Spis treści

7	Przedmowa
11	1. Chwile pewności
25	2. Co to jest skandal?
35	3. Radzenie sobie z niepewnością
41	4. Ustalanie schematów
53	5. Dramatyzacja wydarzeń
63	6. Wzajemna orientacja i konsensus
73	7. Cele i środki
81	8. Potencjał oddziaływania
91	9. Czas oburzenia
99	10. Traktowanie nonkonformistów
107	11. Sprawcy i ofiary
121	12. Opór i panika
135	13. Zwycięzcy i przegrani
143	14. Skandale i konflikty publicystyczne
159	15. Iluzja prawdy
175	16. Korzyści ze szkód
187	Literatura
199	Indeks osobowy
205	Indeks rzeczowy

Przedmowa

Każdy skandal jest wyjątkowy. Jednak wszystkie mają cechy wspólne. Chodzi o rzeczywistą lub rzekomą nieprawidłowość, szkodę materialną lub niematerialną, która już nastąpiła lub może nastąpić. Istnieje sprawca, który rzeczywiście lub z rzekomo niskich pobudek dopuścił się nieprawidłowości, a przynajmniej jej nie zapobiegł, a zatem jest winny. Może to być pojedyncza osoba, stowarzyszenie, partia, firma itp. Pojawia się fala doniesień medialnych, które sprawiają wrażenie, że nieprawidłowość jest poważnym problemem i które niemal jednogłośnie potępiają sprawcę. Doniesienia te wywołują mniejsze lub większe społeczne oburzenie a u sprawcy wrażenie, że jest ofiarą kampanii, nawet jeśli on sam nie zaprzecza oskarżeniom.

Na skandale można patrzeć z trzech perspektyw. Można rekonstruować ich przebieg i w ten sposób badać zasadność oskarżeń. Można, w przypadku dużej liczby skandali, przyglądać się rolom poszczególnych osób czy organizacji – tych, którzy skandalizują, i tych, którzy są skandalizowani, mediów i ich odbiorców itp. Można też w sposób problemowy analizować mechanizmy, które zmieniają nieprawidłowość w skandal, sprawcę w bezradną ofiarę, obojętną opinię publiczną w oburzony tłum, a skandal w źródło wielkich szkód. Tutaj zajmiemy się tym trzecim aspektem – mechanizmami skandalizacji. Będziemy je analizować na podstawie licznych skandali z niedawnej przeszłości. Nie skupimy się na ich przebiegu ani na tym, kto ma rację, a kto nie. Kwestie te zostaną poruszone jedynie po to, by zilustrować ogólne cechy skandali – zachowanie bohaterów i dziennikarzy, charakterystyczne cechy piętnujące skandal w doniesieniach medialnych, dynamikę relacjonowania, jej wpływ na przebieg skandalu; bezpośredni wpływ skandalu na bohaterów i odbiorców, a także jego pośrednie konsekwencje dla społeczeństwa. Należą do nich przede wszystkim niezamierzone negatywne skutki uboczne skandalizacji rzeczywistych i domniemanych nieprawidłowości.

Mechanizmy skandalizacji przedstawione zostaną w szesnastu rozdziałach. W każdym z nich problem praktyczny zostanie omówiony z teoretycznego

punktu widzenia. W tym celu wykorzystane zostaną znane przypadki z różnych dziedzin – od skandalizacji makaronu Birkel, Uwe Barschela i platformy Brent Spar po skandalizację Christiana Wulffa, Franza-Petera Tebartza-van Elsta i Wolfganga Schäublego, energetyki jądrowej, karabinu szturmowego G36, demonstracji Pegidy, manipulacji testami emisji spalin przez VW (Dieselgate) oraz narkotyków znalezionych u Volkera Becka. W wielu miejscach przywołane zostaną wyniki badań społecznych – badania ankietowe przeprowadzone wśród kilkuset dziennikarzy, menedżerów i polityków, a także analizy porównawcze kilku tysięcy materiałów o skandalach w prasie, radiu i telewizji. Pokażą one perspektywę sprawców, ofiar i dziennikarzy, typowe różnice między relacjami neutralnymi a skandalizującymi oraz między konfliktami publicystycznymi a skandalami.

Oskarżenia wobec skandalizowanych często będą konfrontowane z ustaleniami faktycznymi, co sprawi, że wydadzą się one wątpliwe lub też zupełnie pozbawione podstaw. Ten zabieg nie ma na celu wykazania *ex post*, że skandalizatorzy się mylili. Przeciwnie, przypadki te wyraźnie pokazują, że skuteczność skandalizacji nie zależy od prawdziwości zarzutów: skandalizacja działa nawet wtedy, gdy zarzuty są wątpliwe lub jawnie fałszywe, o ile jednak przedstawione zostaną w przekonujący sposób. Innymi słowy, skandale nie są naturalną reakcją na nieprawidłowości, lecz wynikiem określonych mechanizmów komunikacji społecznej.

Podstawą tej analizy jest rozróżnienie między *nieprawidłowościami* i *skandalami*. Jest to konieczne, ponieważ nie każda nieprawidłowość przeradza się w skandal i nie każdy skandal jest faktycznie spowodowany jakąś nieprawidłowością. Kolejnym założeniem jest rozróżnienie między *skandalizacją nieprawidłowości* a *skandalem* w węższym znaczeniu. Jest to konieczne, ponieważ większość nieprawidłowości nie wywołuje skandali w ścisłym tego słowa znaczeniu. Trzecim założeniem jest wreszcie rozróżnienie między *skandalami* a *konfliktami publicystycznymi*. Jest to konieczne, ponieważ tylko w przypadku skandali wyraźnie dominuje jeden punkt widzenia, podczas gdy w przypadku konfliktów ścierają się różne stanowiska.

Czym zatem jest skandal? Potocznie skandalem nazywamy podwyżkę cen, niechlujną naprawę czy odrzucenie wniosku. Nie o to tutaj chodzi. Skandal, w rozumieniu przyjętym w tej pracy, dokonuje się wtedy, gdy większość zainteresowanej nim opinii publicznej reaguje oburzeniem na nieprawidłowość i domaga się wyciągnięcia konsekwencji. Nie ma znaczenia, czy ta

nieprawidłowość rzeczywiście miała miejsce, czy nie. Decydująca jest percepcja większości. W szesnastu rozdziałach pokazane zostanie między innymi to, dlaczego w trakcie skandalu wszyscy uważają, że dokładnie wiedzą, o co chodzi, mimo że większość z nich nie ma o tym zielonego pojęcia; dlaczego wszyscy są oburzeni ponad miarę, a później ledwie to rozumieją; i dlaczego ci, którzy są skandalizowani, czują się jak ofiary, które przyznają się do tego, o co są oskarżane. Poszczególne rozdziały stanowią elementy empirycznej teorii skandalu, która wyjaśnia przebieg współczesnych skandali, zachowanie ich uczestników i reakcje opinii publicznej, a także umożliwia racjonalną ocenę korzyści i strat powodowanych przez skandale. Dzięki temu uważny czytelnik będzie mógł w przyszłych skandalach rozpoznać te same lub podobne elementy i schematy, a także dostrzec ich przebieg.

Hans Mathias Kepplinger
Moguncja, jesienią 2017

Literatura

- 2:28 (2011): Merkel stärkt Guttenberg den Rücken. – [w:] *Südwest Presse*. Dostępne pod adresem: <https://web.archive.org/web/20110311095145/http://www.swp.de/importe/brightcove/politik/art1166910,850522>.
- BDZV (2015): Die Zeitungen. Reichweiten. – [w:] *BDZV*. Dostępne pod adresem: <https://www.die-zeitungen.de/argumente/reichweiten.html>.
- ANKENBRAND, Hendrik (2015): China jagt das Menschenfleisch. – *Frankfurter Allgemeine Zeitung*.
- ASCH, Solomon (1969): Änderung und Verzerrung von Urteilen durch Gruppendruck. – [w:] Martin IRLE, Marion VON CRANACH et al. (red.): *Texte aus der experimentellen Sozialpsychologie*. – Darmstadt, 57–73.
- AUST, Stefan (2015): Der Weg des »Bimbos«. – *Welt am Sonntag*.
- BACHL, Marko i Vögele Catharina, (2013): Guttenbergs Zeugen? Eine Replikation und Erweiterung von Hagens (1992) »Die opportunen Zeugen« anhand der Berichterstattung über Karl-Theodor zu Guttenberg im Kontext der Plagiatsaffäre. – *M&K* 61, 345–367.
- BANNAS, Günter (1999): In Gelddingen ist nicht nur Kohl zugeknöpft. Eine Millionenspende von 1980 und der frühere SPD-Schatzmeister Nau. – *Frankfurter Allgemeine Zeitung*.
- BAYERISCHER RUNDFUNK (2011): Plagiatsaffäre: Der Titel ist weg. – [w:] *Bayerischer Rundfunk*. Dostępne pod adresem: <https://web.archive.org/web/20110226041149/http://www.br-online.de/bayerisches-fernsehen/rundschau/guttenberg-dokortitelbayreuth-ID1298405744158.xml>.
- BERENS, Harald (2001): *Prozesse der Thematisierung in publizistischen Konflikten. Ereignismanagement, Medienresonanz und Mobilisierung der Öffentlichkeit am Beispiel von Castor und Brent Spar*. – Wiesbaden.
- BERGER, Charles (2001): Making It Worse Than It Is: Quantitative Depictions of Threatening Trends in the News. – *Journal of Communication* 51, 655–677.
- BOJANOWSKI, Axel (2010): Heißer Krieg ums Klima. – *Spiegel Online*.

- BOJANOWSKI, Axel (2012): Andere Journalisten stellen sich nicht so an. – [w:] *Spiegel Online*. Dostępne pod adresem: <https://www.spiegel.de/politik/deutschland/soeder-sprecherin-beschwerte-sich-bei-spiegel-online-a-863758.html>.
- BROSIUS, Hans-Bernd (1995): *Alltagsrationalität und Nachrichtenrezeption. Ein Modell zur Wahrnehmung und Verarbeitung von Nachrichteninhalten*. – Opladen.
- BUCHNER, Michael, FRIEDRICH, Fabian [et al.], red. (2006): *Zielkampagnen für NGO: Strategische Kommunikation und Kampagnen im Dritten Sektor*. – Münster.
- BURKHART, Dagmar (2002): *Ehre. Das symbolische Kapital*. – München.
- CHANLEY, Virginia A., RUDOLPH, Thomas J. [et al.] (2000): The Origins and Consequences of Public Trust in Government. – *Public Opinion Quarterly* 64, 239–256.
- CHS/DPA (2009): Experte warnt vor Viren-Hysterie. – *Spiegel Online*.
- CUNTZ, Christoph (2015): Der Vatikan vergibt. Limburgs Ex-Bischof wird wegen Verschwendung nicht zur Rechenschaft gezogen. – *Rhein Main Presse*.
- DECKERS, Daniel (2015a): Tebartz muss Schaden nicht ersetzen. – *Frankfurter Allgemeine Zeitung* 210, 4.
- DECKERS, Daniel (2015b): Sicher im Vatikan. – *Frankfurter Allgemeine Zeitung* 210, 8.
- DAPD/JM (2011): Nach Vorwürfen: Die Rücktrittserklärung Gattenbergs im Wortlaut. – [w:] *Die Welt*. Dostępne pod adresem: <https://www.welt.de/politik/deutschland/article12670596/Die-Ruecktrittserklaerung-Guttenbergs-im-Wortlaut.html>.
- DASCHMANN, Gregor (1999): *Der Einfluss von Fallbeispielen auf Leserurteile. Experimentelle Untersuchungen zur Medienwirkung*. – Konstanz.
- DAVISON, Phillips W. (1983): The Third-Person Effect in Communication. – *Public Opinion Quarterly* 47, 1–15.
- DIE TAGESZEITUNG (2012): Diekmann wulfft sich raus. *Bild* antwortet auf taz-Fragen. – [w:] *taz.de*. Dostępne pod adresem: <http://taz.de/Bild-antwortet-auftaz-Fragen/!85761>.
- DIENER, Andrea (2014): Meine Tage im Hass. – *Frankfurter Allgemeine Zeitung*.
- DPA (2014): Freispruch erster Klasse für Christian Wulff. – [w:] *Zeit Online*. Dostępne pod adresem: <https://www.zeit.de/news/2014-02/27/urteile-freispruch-erster-klasse-fuer-christian-wulff-27153817>.
- EFFGEN, Thorsten (2006): *Der Einfluss von Frames auf die Einschätzung von BSE-Risiken*. – Mainz: (unveröffentlichte Magisterarbeit).
- EHMIG, Simone C. (2000): *Generationswechsel im deutschen Journalismus. Zum Einfluss historischer Ereignisse auf das journalistische Selbstverständnis*. – Freiburg im Breisgau.
- ENTMAN, Robert M. (1991): Framing U.S. Coverage of International News: Contrasts in Narratives of the KAL and Iran Air Incidents. – *Journal of Communication* 41, 6–27.

- EPS, Peter, HARTUNG, Uwe [et al.] (1996): Von der Anprangerung zum Skandal. – [w:] Otfried JARREN, Heribert SCHATZ et al. (red.): *Medien und politischer Prozeß*. – Wiesbaden: VS Verlag für Sozialwissenschaften, 103–118.
- FISCHER, Sebastian i GEBAUER, Matthias (2011): Plagiatsvorwürfe: Gutenberg tauscht Doktor gegen Karriere. – [w:] *Spiegel Online*. Dostępne pod adresem: <https://www.spiegel.de/politik/deutschland/plagiatsvorwuerfe-gutenberg-tauscht-doktor-gegen-karriere-a-746888.html>.
- FISKE, Susan T., MORLING, Beth [et al.] (1996): Controlling Self and Others: A Theory of Anxiety, Mental Control, and Social Control. – *Personality and Social Psychology Bulletin* 22, 115–123.
- FISKE, Susan T. i TAYLOR, Shelley E. (1991): *Social cognition*. – McGrawHill.
- FLEISCHHAUER, Jan (2015a): Der Aussätzige. – *Der Spiegel* 46.
- FLEISCHHAUER, Jan (2015b): Der Buchhändler als politischer Richter. – *Spiegel Online*.
- FOCUS ONLINE (2011): Mehrheit will Gutenberg zurück. – [w:] *Focus Online*. Dostępne pod adresem: https://www.focus.de/politik/deutschland/mehrheit-will-gutenberg-zurueck-focussiert_id_2116178.html
- FÜLLER, Christian (2013a): Danys Phantasien und Träume. – *Frankfurter Allgemeine Zeitung*.
- FÜLLER, Christian (2013b): Das falsche Schauspiel der Grünen. – *Frankfurter Allgemeine Zeitung*.
- GASCHKE, Susanne (2014): *Volles Risiko. Was es bedeutet, in die Politik zu gehen*. – München.
- GEIGER, Thomas i STEINBACH, Alexander (1996): Auswirkungen politischer Skandale auf die Karriere der Skandalisierten. – [w:] Otfried JARREN, Heribert SCHATZ et al. (red.): *Medien und politischer Prozeß*. – Wiesbaden: VS Verlag für Sozialwissenschaften, 119–133.
- GEIS, Mathias i ULRICH, Bernd (2002): *Der Unvollendete. Das Leben des Joschka Fischer*. – Berlin.
- GENNIS, Martin i GUNDLACH, Hardy (2014): Wer sind die Gatekeeper der Konvergenzmedien? – *Media Perspektiven* 10, 507–526.
- GEORGI, Oliver, BANNAS, Günter [et al.] (2011): Nach Plagiatsvorwürfen: Gutenberg verzichtet auf Dokortitel. – [w:] *Frankfurter Allgemeine Zeitung*. Dostępne pod adresem: <https://www.faz.net/aktuell/politik/die-gutenberg-affaere/nach-plagiatsvorwuerfen-gutenberg-verzichtet-auf-dokortitel-1595711.html>.
- GIBSON, Rhonda i ZILLMAN, Dolf (1994): Exaggerated Versus Representative Exemplification in News Reports. – *Communication Research* 21, 603–624.
- GÖTSCHENBERG, Michael (2013): *Der Böse Wulff? Die Geschichte hinter der Geschichte und die Rolle der Medien*. – Kulmbach.

- GROTHER, Manfred, DUUS, Michael [et al.] (2014): Abschlussbericht über die externe kirchliche Prüfung der Baumaßnahme auf dem Domberg in Limburg für den Vorsitzenden der Deutschen Bischofskonferenz Erzbischof Dr. Robert Zollitsch vorgelegt von der Prüfungskommission (Stand 14.02.2014). – Limburg. Dostępne pod adresem: https://www.dbk.de/fileadmin/redaktion/diverse_downloads/presse_2014/2014-050b-Abschlussbericht-Limburg.pdf.
- GUNTHER, Albert C., CHRISTEN, Cindy T. [et al.] (2001): Congenial Public, Contrary Press, and Biased Estimates of the Climate of Opinion. – *Public Opinion Quarterly* 65, 295–320.
- GUTTENPLAG WIKI (2011): GuttenPlag Wiki. – [w:] *GuttenPlag Wiki*. Dostępne pod adresem: https://guttenplag.fandom.com/de/wiki/GuttenPlag_Wiki.
- HARTUNG, Uwe (2009): *Publizistische Bedingungen politischer Skandale*. – Mainz.
- HEIDEMANN, Martin i HARBUSCH, Nikolaus (2012): *Affäre Wulff. Bundespräsident für 598 Tage. Die Geschichte eines Scheiterns*. – Berlin.
- HEIDER, Fritz (1944): Social perception and phenomenal causality. – *Psychological Review* 51, 358–374.
- HEIMS, Günter (2011): Medien und Stuttgart 21. Vortrag auf dem Medienseminar der Berliner Reihe der Bundeszentrale für politische Bildung »Erregungszustände. Neue Medien, neue Politik, neue Publika«. – Berlin. Dostępne pod adresem: <http://www.bpb.de/files/oXGRHM.pdf>.
- HOFF, Hans i DANIEL, Matthias (2012): Die Schutzmechanismen haben versagt. – *journalist* 2, 22n.
- HOLBACH, Thomas i MAURER, Marcus (2014): Wissenswerte Nachrichten. – *Publizistik* 59, 65–81.
- HONDRICH, Karl Otto (2002): *Enthüllung und Entrüstung. Eine Phänomenologie des politischen Skandals*. – Frankfurt am Main.
- INFRATEST DIMAP (2011): Rücktritt des Bundesverteidigungsministers spaltet die Deutschen. Dostępne pod adresem: <https://www.infratest-dimap.de/>.
- INFRATEST DIMAP (2015): ARD-DeutschlandTREND. Dostępne pod adresem: <https://www.infratest-dimap.de/umfragen-analysen/bundesweit/ard-deutschlandtrend/>.
- JANKOWSKI, Augustyn, red. (1987): *Biblia Tysiąclecia. Pismo Święte Starego i Nowego Testamentu w przekładzie z języków oryginalnych*. – Poznań–Warszawa: Pallotinum.
- KALT, Gero i HANFELD, Michael, red. (1995): *Schlecht informiert. Wie Medien die Wirklichkeit verzerren. Fallbeispiele aus den Jahren 1993–1995*. – Frankfurt am Main.
- KAUBE, Jürgen (2011): Summa cum laude? Zu Guttenbergs Doktorarbeit. – *Frankfurter Allgemeine Zeitung*.

- KEPPLINGER, Hans Mathias (1989a): Instrumentelle Aktualisierung. – [w:] Max KAA-SE i Winfried SCHULZ (red.): *Massenkommunikation: Theorien, Methoden, Befunde*. – Wiesbaden: VS Verlag für Sozialwissenschaften, 199–220.
- KEPPLINGER, Hans Mathias (1989b): *Künstliche Horizonte. Folgen, Darstellung und Akzeptanz von Technik in der Bundesrepublik*. – Frankfurt am Main.
- KEPPLINGER, Hans Mathias (1993): Am Pranger. Der Fall Späth und der Fall Stolpe. – [w:] Wolfgang DONSBACH, Otfried JARREN et al. (red.): *Beziehungsspiele. Medien und Politik in der öffentlichen Diskussion*. – Gütersloh, 159–220.
- KEPPLINGER, Hans Mathias (1998): *Die Demontage der Politik in der Informationsgesellschaft*. – Freiburg–München: Verlag Karl Alber.
- KEPPLINGER, Hans Mathias (1999): Verletzung der Persönlichkeitsrechte durch die Medien. Halten die Annahmen der Juristen den sozialwissenschaftlichen Befunden stand? – [w:] *Bitburger Gespräche. Jahrbuch*. – München, 15–34.
- KEPPLINGER, Hans Mathias (2003): Warum Krisen eskalieren. – [w:] Michael KUHN, Gero KALT et al. (red.): *Chefsache Issues Management*. – Frankfurt am Main, 130–139.
- KEPPLINGER, Hans Mathias (2005): *Die Mechanismen der Skandalisierung. Die Macht der Medien und die Möglichkeiten der Betroffenen*. – München: Olzog Verlag.
- KEPPLINGER, Hans Mathias (2010a): *Medieneffekte*. – Wiesbaden.
- KEPPLINGER, Hans Mathias (2010b): Die gescheiterte Skandalisierung von Thilo Sarrazin. – [w:] Jürgen BELLERS (red.): *Zur Sache Sarrazin*. – Berlin, 19–32.
- KEPPLINGER, Hans Mathias (2011a): *Realitätskonstruktionen*. – Wiesbaden.
- KEPPLINGER, Hans Mathias (2011b): *Journalismus als Beruf*. – Wiesbaden.
- KEPPLINGER, Hans Mathias (2016): *Grenzwertiger Journalismus. Über das Totschweigen und Skandalisieren aus Sicht von Journalisten*. – (unveröffentlichtes Manuskript).
- KEPPLINGER, Hans Mathias i DASCHMANN, Gregor (1997): Today's news – tomorrow's context: A dynamic model of news processing. – *Journal of Broadcasting & Electronic Media* 41, 548–565.
- KEPPLINGER, Hans Mathias, EHMIG, Simone C. [et al.] (2002): *Alltägliche Skandale. Eine repräsentative Analyse regionaler Fälle*. – Konstanz.
- KEPPLINGER, Hans Mathias, EPS, Peter [et al.] (1995): Skandal im Wahlbezirk. – *Publizistik* 40, 305–326.
- KEPPLINGER, Hans Mathias, GEISS, Stefan [et al.] (2012): Framing Scandals: Cognitive and Emotional Media Effects. – *Journal of Communication* 62, 659–681.
- KEPPLINGER, Hans Mathias i HARTUNG, Uwe (1993): *Am Pranger. Eine Fallstudie zur Rationalität öffentlicher Kommunikation*. – München.

- KEPPLINGER, Hans Mathias i HARTUNG, Uwe (1995): *Störfallfieber. Wie ein Unfall zum Schlüsselereignis einer Unfallserie wird.* – Freiburg im Breisgau-München.
- KEPPLINGER, Hans Mathias i LEMKE, Richard (2014): Framing Fukushima. Zur Darstellung der Reaktorkatastrophe in Deutschland im Vergleich zu Großbritannien, Frankreich und der Schweiz. – [w:] Jens WOLLING i Dorothee ARLT (red.): *Fukushima und die Folgen. Medienberichterstattung, Öffentliche Meinung, Politische Konsequenzen*, 125–152.
- KEPPLINGER, Hans Mathias i LEMKE, Richard (2016): Instrumentalizing Fukushima: Comparing Media Coverage of Fukushima in Germany, France, the United Kingdom, and Switzerland. – *Political Communication* 33, 351–373.
- KEPPLINGER, Hans Mathias, MAURER, Marcus [et al.] (2006): Erfahrungen der Berliner Journalisten mit Politikern. Dostępne pod adresem: https://www.kepplinger.de/files/Erfahrungen_der_Berliner_Journalisten_mit_Politikern.pdf.
- KEPPLINGER, Hans Mathias, POST, Senja [et al.] (2016): Effects of Scandals on Top Politicians. Paper presented at the ICA-Conference in Fukuoka, Japan. – Fukuoka. Dostępne pod adresem: https://www.researchgate.net/profile/Hans-Kepplinger/publication/303042981_Effects_of_Scandals_on_Top_Politicians/links/5735f60408ae9ace840aeab/Effects-of-Scandals-on-Top-Politicians.pdf.
- KEPPLINGER, Hans Mathias i ZERBACK, Thomas (2009): Der Einfluss der Medien auf Richter und Staatsanwälte. – *Publizistik* 54, 216–239.
- KETTMANN, Otto (2016): *Limburg 2013 - Anatomie eines Skandals.* – Berlin.
- KILZ, Hans Werner i PREUSS, Joachim (1983): *Flick. Die gekaufte Republik.* – Reinbek.
- KLENK, Christian (2014): Medialisierter Skandal oder skandalöse Medien? Eine kritische Betrachtung der Berichterstattung im Fall Tebartz-van Elst. – [w:] Joachim VALENTIN (red.): *Der »Fall« Tebartz-van Elst. Kirchenkrise unter dem Brennglas.* – Freiburg, 25–50.
- KLONOVSKY, Michael (2007): Sünderin sowieso. – [w:] *Focus Online*. Dostępne pod adresem: https://www.focus.de/panorama/boulevard/suenderin-sowieso-tv-skandal_id_2494327.html.
- KÖCHER, Renate (2001): Öffentliche Aufregung als Risiko und Chance. In den Augen der Bevölkerung hat der Zeitgeist die größte Schuld an BSE. – *Frankfurter Allgemeine Zeitung*.
- KÖCHER, Renate (2015): Deutsche Fragen – Deutsche Antworten. Nüchterne Reaktion. – *Frankfurter Allgemeine Zeitung*.
- KREMP, Matthias (2011): GuttenPlag Wiki. Im Netz der Plagiate-Jäger. – *Spiegel Online*.

- KULKE, Ulli (2010): Allein unter Klimakämpfern. Die öffentlich-rechtliche Deutsche Welle veranstaltet in Bonn die Konferenz »The Heat is on – Klimawandel und die Medien« – Wir waren dabei. – *Welt online*.
- LANG, Gladys Engel i LANG, Kurt (1983): *The Battle for Public Opinion. The President, the Press, and the Polls during Watergate*. – New York.
- LEPSIUS, Oliver i MEYER-KALKUS, Reinhart (2011): *Inszenierung als Beruf. Der Fall Guttenberg*. – Berlin.
- LERZ, Michael (1996): *Skandalberichterstattung. Die Entwicklung des »Flüssigei-Skandals« 1985 und der Fall Birkel*. – München: (unveröffentlichte Magisterarbeit).
- LICHTENSTEIN, Sarah, SLOVIC, Paul [et al.] (1978): Judged frequency of lethal events. – *Journal of Experimental Psychology: Human Learning and Memory* 4, 551–578.
- LILLI, Waldemar (1984): Die Hypothesentheorie der sozialen Wahrnehmung. – [w:] Dieter FREY i Martin IRLE (red.): *Theorien der Sozialpsychologie*. – Bern, 19–47.
- LINDE, Otfried K., KEPPLINGER, Hans Mathias [et al.] (1996): Mehr Akzeptanz durch mehr Fachinformation? Wie sehen Angehörige psychisch Kranker die Pharmakotherapie? – *Deutsche Apotheker Zeitung* 11, 23–30.
- LIPSET, Seymour M. i SCHNEIDER, William (1983): *The Confidence Gap. Business, Labor, and Government in the Public Mind*. – New York–London.
- LÜCKEMEIER, Peter (2014): Im Gespräch: Johannes zu Eltz nach dem Rücktritt von Bischof Franz-Peter Tebartz-van Elst, über Freund-Feind-Denken, Vertraulichkeit und Zukunftswünsche. – *Frankfurter Allgemeine Zeitung*.
- MAIER, Jürgen (2003): Der CDU-Parteispendenskandal: Medienberichterstattung und Bevölkerungsreaktion. – *Publizistik* 48, 135–155.
- MANTOW, Wolfgang (1995): *Die Ereignisse um Brent Spar in Deutschland. Ausgearbeitet im Auftrag der Deutschen Shell AG*. – Hamburg.
- MATHES, Rainer (1989): Medienwirkung und Konfliktdynamik in der Auseinandersetzung um die Entlassung von General Kießling. Eine Fallstudie und ein Drei-Ebenen-Modell. – [w:] Max KAASE i Winfried SCHULZ (red.): *Massenkommunikation. Theorien, Methoden, Befunde*. – Opladen, 441–458.
- MAURER, Marcus (2003): *Politikverdrossenheit durch Medienberichte. Eine Paneluntersuchung*. – Konstanz.
- MAURER, Marcus, OSCHATZ, Corinna [et al.] (2015): »Es kostet nicht die Welt, den Planeten zu retten«. Ungewissheit wissenschaftlicher Erkenntnisse in Wissenschaft, Massenmedien und Politik. Vortrag auf der 2. Jahrestagung der Ad-hoc-Gruppe »Wissenschaftskommunikation« der DGPK.

- MEDIA TENOR (2011): Christian Wulff im Vergleich mit Johannes Rau. Bewertung als Hauptakteure; Rau 8/99–2/00, Wulff 7–12/11.
- MEDIA TENOR: Keine Erholung für Wulff. Berichterstattung über Bundespräsident Wulff 01.01.–14.02.2012.
- MERGEN, Armand (1988): *Tod in Genf. Ermittlungsfehler im Fall Barschel: Mordthese vernachlässigt?* – Heidelberg.
- MEYEN, Michael i RIESMEYER, Claudia (2009): *Diktatur des Publikums. Journalisten in Deutschland.* – Konstanz.
- MIKALSEN, Yngve (1998): *Der Einfluss von Schemata auf die Akzeptanz von PR-Meldungen am Beispiel Brent Spar.* – Mainz: (unveröffentlichte Magisterarbeit).
- MOCKEN, Daniela (1995): *Bad Kleinen. Entstehung eines Skandals.* – Mainz: (unveröffentlichte Magisterarbeit).
- MOORE, Wilbert E. i TUMIN, Melvin M. (1949): Some Social Functions of Ignorance. – *American Sociological Review* 14, 787.
- MOTHES, Claudia (2014): *Objektivität als professionelles Abgrenzungskriterium im Journalismus. Eine dissonanztheoretische Studie zum Informationsverhalten von Journalisten und Nicht-Journalisten.* – Baden-Baden: Nomos.
- MÜKKE, Lutz (2001): Eine Welle der Entrüstung. – *message* 1, 20–23.
- MÜLLER-JUNK, Joachim (2010): Schludrig, aber wahr. Der Klimawandel ist real. Manipulationsvorwürfe gelten als unhaltbar. – *Frankfurter Allgemeine Zeitung*.
- NASSAUISCHE NEUE PRESSE (2013): Bischof als Witzfigur. – *Nassauische Neue Presse*.
- NERB, Josef i SPADA, Hans [et al.] (1998): Kognition und Emotion bei der Bewertung von Umweltschadensfällen. Modellierung und Empirie. – *Zeitschrift für Experimentelle Psychologie* 45, 251–269.
- NIGGEMEIER, Stefan (2014): »Bild« stürzte Wulff mit einer Falschmeldung. Das kümmert aber keinen. Dostępne pod adresem: <http://www.stefan-niggemeier.de/blog/18217/bild-stuerzte-wulff-mit-einer-falschmeldung-das-kuemmert-aber-keinen/>.
- NIGGEMEIER, Stefan (2015): Die Katzen des Bösen. Hat Akif Pirinçci, Autor und Hetzredner, das Recht, korrekt zitiert zu werden? – *Frankfurter Allgemeine Sonntagszeitung*.
- NN: Genese über die Planung und Entwicklung zur Errichtung des »Hauses der Bischöfe« (Diözesanes Zentrum St. Nikolaus) in Limburg an der Lahn. – (nicht veröffentlicht).
- NOELLE-NEUMANN, Elisabeth (1993): Lügen werden verziehen, doch beim Geld hört der Spaß auf. – *Frankfurter Allgemeine Zeitung*.
- NOELLE-NEUMANN, Elisabeth (2001): *Die Schweigespirale. Öffentliche Meinung – unsere soziale Haut.* – Berlin.

- NOELLE-NEUMANN, Elisabeth (2002): Sind Parteispenden unmoralisch? Die Bevölkerung fühlt sich von Korruption umgeben. – *Frankfurter Allgemeine Zeitung*.
- NOELLE-NEUMANN, Elisabeth i PIEL, Edgar (1983): *Allensbacher Jahrbuch der Demoskopie 1978-1983*. – München.
- OTS (2011): Umfrage für ARD-Sendung „Hart aber fair“: Guttenberg beliebter als vor der Plagiatsaffäre – 72 Prozent der Deutschen wünschen sich, dass er im Amt bleibt. – [w:] *ARD Das Erste*. Dostępne pod adresem: <https://www.presseportal.de/pm/6694/1771239>.
- PHILIPP, Michael (2007): *Persönlich habe ich mir nichts vorzuwerfen. Politische Rücktritte in Deutschland von 1950 bis heute*. – München.
- POPITZ, Heinrich (1968): *Über die Präventivwirkung des Nichtwissens. Dunkelziffer, Norm und Strafe*. – Tübingen.
- PREUSS, Roland i SCHULTZ, Tanjev (2011): *Guttenbergs Fall: Der Skandal und seine Folgen für Politik und Gesellschaft*. – Gütersloh.
- PUGLISI, Riccardo i SNYDER, James M. (2011): Newspaper Coverage of Political Scandals. – *The Journal of Politics* 73, 931–950.
- REINBOLD, Fabian (2010): Umfrage: 42 Prozent der Deutschen lehnen Sarrazins Thesen ab. – [w:] *Spiegel Online*. Dostępne pod adresem: <https://www.spiegel.de/politik/deutschland/umfrage-42-prozent-der-deutschen-lehnen-sarrazins-thesen-ab-a-717267.html>.
- REINEMANN, Carsten (2003): *Medienmacher als Mediennutzer. Kommunikations- und Einflussstrukturen im politischen Journalismus der Gegenwart*. – Köln.
- RETTNER-HALDER, Gabriele (2011): Guttenberg und die Plagiatsaffäre: Es wird einsam um Dr. Googleberg. – [w:] *Stern.de*. Dostępne pod adresem: <https://www.stern.de/politik/deutschland/guttenberg-und-die-plagiatsaffaere-es-wird-einsam-um-dr-googleberg-3669440.html>.
- RLS (2013): Kosten der Limburger Bischofsresidenz. – *Spiegel Online*.
- ROSENTHAL, Matthias (1987): *Der Einfluss von Sympathie oder Antipathie auf das journalistische Verhalten von Tageszeitungsredakteuren bei Konflikten um Politiker. Legalität und Legitimität journalistischen Handelns*. – Mainz: (unveröffentlichte Magisterarbeit).
- RÜSSMANN, Ursula (2019): Eine Überdosis Sarrazin. – [w:] *Frankfurter Rundschau*. Dostępne pod adresem: <https://www.fr.de/politik/eine-ueberdosis-sarrazin-11454982.html>.
- RUSS-MOHL, Stephan (2000): Scheinheilige Aufklärer. – *message* 2, 10–17.
- SARRAZIN, Thilo (2014): *Der neue Tugendterror*. – München.

- SCHACHTER, Stanley i SINGER, Jerome (1962): Cognitive, social, and physiological determinants of emotional state. – *Psychological Review* 69, 379–399.
- SCHÄFERS, Alfons (2015): *Ermittlungsverfahren gegen den ehemaligen Bischof von Limburg, Dr. Franz-Peter Tebartz-van Elst*. – Bonn: (nicht veröffentlicht).
- SCHEUEFELE, Dietram A. (1999): Framing as a Theory of Media Effects. – *Journal of Communication* 49, 103–122.
- SCHIRRMACHER, Frank (2010): Sarrazins Konsequenz. Ein fataler Irrweg. – *Frankfurter Allgemeine Zeitung*.
- SCHMITT, Christiane (2000): *Die Entwicklung des AIDS-Blutskandals 1993*. – Mainz: (unveröffentlichte Magisterarbeit).
- SCHRAEWER, Claudia (2000): *Rhetorische Mittel bei der Skandalisierung von Linda Reich*. – Mainz: (unveröffentlichte Magisterarbeit).
- SCHULZ, Winfried, BERENS, Harald [et al.] (1998): *Der Kampf um Castor in den Medien. Konfliktbewertung, Nachrichtenresonanz und journalistische Qualität*. – München.
- SEITZ, Benjamin S. (2004): *Selbstkritik und Fremdkritik im Journalismus. Eine vergleichende Untersuchung der Berichterstattung deutscher Printmedien anhand ausgesuchter Fälle*. – Mainz: (unveröffentlichte Magisterarbeit).
- SIEBERT, Sandra (2011): *Angeprangert! Medien als Motor öffentlicher Empörung*. – Marburg.
- SMAJLOVIC, Mina (2013): *Die Skandalisierung bei Christian Wulff. Die Ausdifferenzierung, Substantiierung, Entkräftung und Aufgabe von Vorwürfen*. – Mainz: (unveröffentlichte Magisterarbeit).
- SPIEGEL ONLINE (2000): Die Flugaffäre von Anfang an. Eine Chronologie. – [w:] *Spiegel Online*. Dostępne pod adresem: <https://www.spiegel.de/politik/deutschland/eine-chronologie-die-flugaffaere-von-anfang-an-a-61980.html>.
- SPIEGEL ONLINE (2013): Papst lässt Tebartz-van Elst offenbar vorerst im Amt. – *Spiegel Online*.
- SPIEGEL-RECHTSABTEILUNG (2013): Der Bischof und das 8. Gebot. Dostępne pod adresem: <http://www.spiegel.de/spiegel/spiegelblog/bischof-von-limburg-ein-drama-in-fuenf-akten-a-879255.html>.
- STAHNKE, Jochen i WYSSUAWA, Mattjias (2009): Klima-Gate. Kopenhagen hat seinen »Skandal«. – *Frankfurter Allgemeine Zeitung*.
- STATISTA (2015): Statista. Dostępne pod adresem: <https://de.statista.com/>.
- STEINBRÜCK, Peer (2014): Medien als Folterwerkzeug. – *Die Zeit*.
- STEINKÜHLER, Karl-Heinz i VAN ZÜTPHEN, Thomas (1999): Flug-Affäre: Der Pate zahlte pünktlich. – [w:] *Focus Online*. Dostępne pod adresem: http://www.focus.de/politik/deutschland/flug-affaere-der-pate-zahlte-puenktlich_aid_178845.html.

- STORMS, Michael D. (1973): Videotape and the attribution process: Reversing actors' and observers' points of view. – *Journal of Personality and Social Psychology* 27, 165–175.
- STURNY, Dirk (1997): *Einfluss von Krisen-Typen auf Publikationsweisen. Eine Input-Output-Analyse anhand von zwei Beispielen*. – Mainz: (unveröffentlichte Magisterarbeit).
- TANNENBAUM, Percy H. (1971): Emotional Arousal as a Mediator of Erotic Communication Effects. – [w:] *Technical Report of the Commission on Obscenity and Pornography*. – Washington, DC, 326–356.
- TVERSKY, Amos i KAHNEMAN, Daniel (1986): Rational Choice and the Framing of Decisions. – *Journal of Business* 59, 251–278.
- ULBIG, Stacy G. i MILLER, Nancy Martorano (2012): The Coingate effect: The impact of scandal on attitudes toward, state and federal political actors. – *The Social Science Journal* 49, 61–71.
- UNSCEAR (2014): United Nations Scientific Committee on the Effects of Atomic Radiation 2013 Report. – New York.
- VALENTIN, Joachim (2014): *Der »Fall« Tebartz-van Elst. Kirche unter dem Brennglas*. – Freiburg.
- VEHMEIER, Anke (2012): Muss Druck sein? – *journalist* 2, 12n.
- VON ALTENBOCKUM, Jasper (2015): Verrohung. – *Frankfurter Allgemeine Zeitung*.
- VON SIKORSKI, Christian i LUDWIG, Mark (2013): Visual Framing in der Skandalberichterstattung. Zur Wirkung visueller Nachrichtenframes auf Einstellungen gegenüber skandalisierten Akteuren. – [w:] Stephanie GEISE i Katharina LOBINGER (red.): *Visual Framing. Perspektiven und Herausforderungen der Visuellen Kommunikationsforschung*. – Köln, 176–193.
- VON SIKORSKI, Christian i LUDWIG, Mark (2016): Zur Relevanz und Wirkung visueller Skandalberichterstattung. Theoretische Überlegungen und empirische Erkenntnisse. – [w:] Mark LUDWIG, Thomas SCHIERL et al. (red.): *Mediated Scandals: Gründe, Genese und Folgeeffekte von medialer Skandalberichterstattung*. – Köln: Herbert von Halem Verlag, 191–209.
- WEEDE, Erich (2010): Demographie, Intelligenz und Zuwanderung. – *Frankfurter Allgemeine Zeitung*.
- WEHNER, Markus i LOHSE, Eckart (2011): Karl-Theodor zu Guttenberg: Die Studierstube ist seine Bühne nicht. – [w:] *Frankfurter Allgemeine Zeitung*. Dostępne pod adresem: <https://www.faz.net/aktuell/politik/die-guttenberg-affaere/karl-theodor-zu-guttenberg-die-studierstube-ist-seine-buehne-nicht-14431.html>.

- WENSIERSKI, Peter (2015): Limburger Katholiken empört über Tebartz-Entlastung. – [w:] *Spiegel Online*. Dostępne pod adresem: <https://www.spiegel.de/panorama/gesellschaft/tebartz-van-elst-neuer-aerger-im-bistum-limburg-a-1052295.html>.
- WIELAND, Leo (2007): UN: Den Klimawandel zu leugnen ist kriminell. – *Frankfurter Allgemeine Zeitung*.
- WIKIPEDIA (2011): Plagiatsaffäre Guttenberg. – [w:] *Wikipedia*. Dostępne pod adresem: https://de.wikipedia.org/wiki/Plagiatsaffäre_Guttenberg.
- WIKIPEDIA (2024): Johannes Rau. – [w:] *Wikipedia*. Dostępne pod adresem: https://de.wikipedia.org/wiki/Johannes_Rau.
- WULFF, Christian (2014): *Ganz oben. Ganz unten*. – München.
- ZASTROW, Volker (2010): Eine unabhängige Autorität? Antje Vollmer erfuhr 2002 von dem Missbrauch an der Odenwald-schule. – *Frankfurter Allgemeine Zeitung*.
- ZONS, Achim (1984): *Das Denkmal. Bundeskanzler Willy Brandt und die linksliberale Presse*. – München.
- ZU ELTZ, Johannes (2014): Eben langt's! – Der Fall Tebartz-van Elst aus Frankfurter Sicht. – [w:] Joachim VALENTIN (red.): *Der »Fall« Tebartz-van Elst. Kirchenkrise unter dem Brennglas*. – Freiburg, 193–203.
- ZU GUTTENBERG, Karl-Theodor i DI LORENZO, Giovanni (2011): *Vorerst Gescheitert. Wie Karl-Theodor zu Guttenberg seinen Fall und seine Zukunft sieht*. – Freiburg.

Indeks osobowy

A

Albayrak, Tugce 13, 15, 21, 97
Albers, Wolfgang 16
Albig, Thorsten 20, 111
Alexander, Peter 91
Altenbockum, Jasper von 128
Ansari, Salman 27
Arnim, Hans Herbert von 79
Asch, Solomon 68, 70, 106
Augstein, Jakob 31, 143
Augstein, Rudolf 61, 174

B

Barschel, Uwe 8, 11, 14, 18, 62, 75, 179
Bartetzko, Dieter 111
Beck, Volker 8, 13, 16, 32
Beckenbauer, Franz 13, 16, 32
Becker, Gerold 27, 28
Beckstein, Günther 148
Begley, Louis 127
Benda, Ernst 91
Berg, Stefan 121
Bernstein, Carl 175
Bertsch, Benno 64
Biedenkopf, Kurt 37, 58, 70, 148, 163
Blair, Tony 123
Boetticher, Christian von 12, 136, 139
Böhmer, Wolfgang 148
Böhmermann, Jan 14, 16, 32, 143, 154
Bormann, Rüdiger 147
Born, Martin 64, 66
Born, Michael 169
Bosbach, Wolfgang 153
Bouffier, Volker 150
Brandt, Willy 37, 62
Brauck, Markus 103, 105
Broder, Henryk M. 146
Brüderle, Rainer 12, 15, 19, 23, 65, 66, 76,
136, 138

Brunner, Dominik 97

Büchner, Georg 101

Bush, George W. 22

C

Calmund, Reiner 124
Capote, Truman 173
Chatzimarkakis, Jorgo 31
Cohn-Bendit, Daniel 13, 26, 39, 107
Cuntz, Christoph 111

D

Darwin, Charles 144
Daum, Christoph 11, 14, 121, 124, 177
Denkler, Thorsten 43, 170
Deppendorf, Ulrich 99, 100
Dexelmann, Albert 30
Diekmann, Kai 23, 43, 56, 77, 78, 79, 83,
94, 100, 132, 166, 170, 171
Dietl, Helmut 156
Diez, Georg 101, 102
Ditfurth, Jutta 149
Döpfner, Mathias 43
Dorfs, Joachim 103, 105
Dribbusch, Barbara 115
Duve, Karin 91

E

Edathy, Sebastian 13, 15, 20, 22, 31, 36,
39, 45, 94, 102, 107, 163
Eimterbäumer, Clemens 80
Eltz, Johannes zu 20, 30
Ende, Michael 71
Engholm, Björn 11, 18, 75
Erdoğan, Recep Tayyip 14, 16, 32
Eumann, Marc Jan 31

F

Fedder, Jan 91
 Feldmer, Simon 103, 105
 Filbinger, Hans 12, 137
 Fischer, Joschka 11, 87, 88, 95, 112, 114, 128, 132, 136, 149, 150, 151, 152, 153, 154
 Fischer, Sebastian 109
 Fischer-Lescano, Andreas 30, 76, 146
 Fleischhauer, Jan 121, 156
 Flick, Joachim 28, 61, 154, 174
 Franciszek (papież) 19
 Friedman, Michel 11, 14, 177
 Friedrich, Hans-Peter 13, 15
 Frielinghaus, Michael 110
 Fritz, Gernot 164
 Fröhlingsdorf, Michael 101

G

Gabriel, Sigmar 13
 Gaschke, Susanne 13, 15, 20, 109, 111, 114, 118, 138, 177
 Gathmann, Florian 109
 Gauweiler, Peter 64, 67, 75
 Geerkens, Edith 56, 159, 160
 Geerkens, Egon 43, 44, 56, 160
 Geis, Mathias 128
 Geißler, Heiner 30, 62, 65, 159
 Gillian, Andrew 123
 Glaeseker, Olaf 43, 56, 79
 Grams, Wolfgang 11, 54, 160, 163, 169, 180
 Grass, Günter 12, 23, 159, 162
 Groenewold, David 43, 71, 83, 85, 116, 117, 141
 Guttenberg, Karl-Theodor zu 12, 15, 17, 26, 30, 31, 68, 69, 75, 76, 85, 103, 104, 114, 118, 129, 131, 132, 133, 137, 139, 143, 146, 147, 148, 149, 152, 153, 154, 159, 172, 178
 Gysi, Gregor 11, 14, 23, 136, 162, 177

H

Haderthauer, Christine 13, 15
 Haderthauer, Hubert 13, 15
 Halstenberg, Friedrich 28

Hamdan, Fouad 49

Hamm, Willi 110
 Hanfeld, Michael 78, 91, 170
 Harbusch, Nikolaus 44
 Härtel, Margret 11, 14, 19, 107, 108, 114, 136, 149, 150, 151, 152, 153, 169
 Hartmann, Michael 13, 15, 138, 177
 Hartz, Peter 14
 Heidemann, Martin 44
 Heidenreich, Ralf 170
 Heidenreich, Ulrike 65
 Heider, Fritz 112
 Hengsbach, Friedhelm 91
 Herman, Eva 12, 14, 31, 91, 162, 172
 Herod (król) 91
 Herzog, Roman 21
 Hillgruber, Andreas 102, 144
 Himmelreich, Laura 12
 Hintze, Peter 101, 102
 Hipp, Dietmar 79
 Hipp, Roland 49
 Hoeneß, Uli 13, 15, 122, 124, 137, 138, 164, 177
 Höfer, Werner 27, 29, 31, 44
 Hogefeld, Birgit 54
 Hohmann, Martin 11, 14
 Hondrich, Karl Otto 16
 Honnigfort, Bernhard 115
 Hunzinger, Moritz 11, 17
 Husajn, Saddam 22, 53

J

Jan Paweł II (papież) 45
 Janssen, Hubertus 30
 Jauch, Günther 100, 101
 Jenninger, Philipp 11, 14, 45, 94, 98, 136, 138, 146, 167
 Jones, Phil 104, 105
 Jünger, Ernst 44

K

Kachelmann, Jörg 12, 15, 17, 21, 127, 163, 166, 172, 181, 182
 Kaminsky, Claus 151
 Kamm, Raimund 31
 Kamphaus, Franz 45, 46

- Kantelberg-Abdullah, Joseph 21, 36, 37,
65, 94, 97, 98, 114, 171
Karry, Heinz Herbert 149
Karsli, Jamal 108
Kelek, Necla 145
Kelly, David 123, 124, 133
Kempen, Bernhard 148
Kerner, Johannes B. 14
Kießling, Günter 107
Kister, Kurt 91, 109
Klein, Hans-Joachim 149
Koall, Robert 101
Koch-Mehrin, Silvana 31
Kohl, Helmut 11, 14, 17, 30, 62, 67, 69,
85, 91, 99, 100, 101, 107, 108, 111,
112, 114, 159, 160, 162, 163, 169,
172, 178, 183
Kohler, Berthold 71, 146
Köhler, Horst 12, 15, 17, 22, 32, 91, 109,
121, 122, 124, 163, 172, 174
Krause, Günther 58, 81, 82
Kreiten, Karlrobert 27, 29
Kulke, Ulli 104
Kummer, Tom 169, 178
- L
- Lammert, Norbert 148
Lehr, Gernot 44, 130
Leisler Kiep, Walther 65, 159
Levinsky, Monica 22
Lewitscharoff, Sibylle 13, 15, 23, 97, 101,
164, 165
Leyen, Ursula von der 16
Leyendecker, Hans 64, 69, 70, 76, 153,
172
Loerzer, Sven 65
Lohr, Helmut 29
Lohse, Eckart 147, 171
Lorenzo, Giovanni di 103, 104, 105
- M
- Maas, Heiko 16, 21
Mäckler, Christoph 110
Maizičre, Thomas de 70
Marx, Reinhard 51
Maschmeyer, Carsten 32, 43, 71
Mascolo, Georg 65, 139
Matussek, Matthias 101
Maucher, Helmut 101, 102
Medick, Veit 101
Mehdorn, Hartmut 15
Meinhof, Ulrike 149
Merkel, Angela 62, 85, 92, 139, 143, 146,
147
Mertes, Klaus SJ 30
Minkmar, Nils 77, 100
Mixa, Walter 12, 15, 19, 163, 174
Mohr, Reinhard 153
Mollath, Gustl 12, 15, 164
Möllemann, Jürgen W. 11, 14, 18, 108,
122, 123, 124, 179
Möller, Horst 102
Moore, Wilbert E. 176
Müller, Alois 31
Müller, Gerhard Ludwig 32
Müller, Martin U. 46
Müntefering, Franz 152
Musiał, Bogdan 132
- N
- Naidoo, Xavier 13, 16
Nannen, Henri 15
Nau, Alfred 28
Naumann, Jörg 49
Nazarbajew, Nursultan 32
Nelles, Roland 171
Nerb, Josef 94
Niersbach, Wolfgang 16
Niggemeier, Stefan 117, 171, 173
Nixon, Richard 175
Noelle-Neumann, Elisabeth 68
Noll, Chaim 145
Nolte, Ernst 102, 144
- O
- Oettinger, Günther 12, 136, 139, 172
Özdemir, Cem 11, 14, 23, 136, 162, 177
- P
- Patzelt, Werner 102
Peters, Jan-Eric 170
Pfarr, Heide 81, 82

Pfister, René 12, 15, 178
 Pirinçci, Akif 13, 16, 18, 108
 Platthaus, Andreas 100
 Popitz, Heinrich 176, 177, 185
 Pötter, Bernhard 104
 Prantl, Heribert 108, 172
 Preuß, Roland 146

R

Range, Harald 16, 21, 32
 Rau, Johannes 152, 154, 155, 156, 163,
 166, 177
 Reemtsma, Jan Philipp 132
 Reich-Ranicki, Marcel 108
 Reimann, Anna 80
 Reisch, Linda 55, 56
 Rindermann, Heiner 145
 Röhl, Bettina 149, 153
 Rohwedder, Carsten 21
 Rolf F. 11, 97
 Rosenow, Frank 170, 171
 Rosenthal, Matthias 154
 Roß, Andreas 64
 Rost, Detlef 145

S

Salome (księżniczka) 91
 Sanel M. 15, 21
 Sarkozy, Nicolas 71
 Sarrazin, Thilo 31, 98, 101, 118, 143, 144,
 145, 146, 154
 Sauerland, Adolf 15
 Schachter, Stanley 92, 93
 Scharping, Rudolf 11, 14, 17, 23, 58
 Schattner, Karljosef 110
 Schäuble, Wolfgang 8, 13, 16, 17, 18, 69
 Schausten, Bettina 165
 Schavan, Annette 12, 15, 148
 Schily, Otto 32
 Schindler, Jörg 27
 Schirmacher, Frank 43, 144, 145
 Schlingensief, Christoph 108
 Schmid, Thomas 150
 Schmidt, Manfred 79
 Schmidt, Ulla 12, 43, 162, 177
 Schneider, Jens 115

Schön, Jan Hendrik 165
 Schreiber, Karlheinz 65
 Schrep, Bruno 115
 Schröder, Gerhard 12, 23, 25, 32, 37, 87,
 88, 95, 152
 Schröder, Hillu 25
 Schulze, Rainer 20
 Schumann, Erich 102
 Schwarzer, Alice 65
 Seehofer, Horst 12, 178
 Seitzers, Rudolf 14, 21, 136, 138, 180
 Sherif, Muzafer 35
 Siebenhaar, Hans-Peter 109
 Simonis, Heide 102
 Singer, Jerome 92, 93
 Snowden, Edward 30
 Spada, Hans 94
 Späth, Lothar 11, 14, 23, 27, 29, 44, 64, 66, 112
 Stahl, Alexander von 14, 21, 180
 Stegner, Ralf 109
 Steinbrück, Peer 12, 15, 21, 23, 58, 76,
 117, 136, 138
 Stiller, Michael 65
 Stolpe, Manfred 136
 Storms, Michael D. 113
 Strauß, Franz Josef 61, 154, 155
 Streiter, Georg 102
 Struck, Peter 152
 Sturm, Axel 80
 Süßmuth, Rita 91

T

Tannenbaum, Percy H. 93
 Tebartz-van Elst, Franz-Peter 8, 13, 15,
 20, 23, 25, 30, 36, 45, 46, 47, 51, 57,
 58, 62, 64, 71, 82, 84, 94, 96, 98,
 101, 110, 114, 126, 128, 132, 159,
 160, 163, 169, 172, 174, 182
 Terlinden, Hans 69
 Teufel Erwin 163
 Thierse, Wolfgang 152
 Thompson, Hunter S. 173
 Tichy, Roland 170
 Tiede, Peter 171
 Tuma, Thomas 103, 105
 Tumin, Melvin M. 176

U

Ulrich, Bernd 128

V

Valentin, Joachim 101

Valls, Manuel 23

Vogel, Hans-Jochen 131, 148

Vollmer, Antje 28, 127

Volmer, Ludger 11, 14, 87, 88, 95, 132

Voltmer, Mirko 80

W

Wahl, Stefan 94

Wallraff, Günter 31

Walser, Martin 43, 98, 108, 109, 144

Wassermann, Otmar 54

Weber, Jürgen 149

Wehner, Herbert 62

Wehner, Markus 147

Weidemann, Volker 109

Weiland, Severin 79

Welteke, Ernst 11, 14, 23

Wendt, Rainer 80

Wensierski, Peter 46, 47

Weyrauch, Horst 69

Will, Anne 66, 92

Winkler, Heinrich August 102

Winterkorn, Martin 16, 122, 133

Wittmann, Klaus 31, 64

Wittrock, Philipp 79, 100, 101

Wolf, Gerhard (filolog) 148

Wolfe, Tom 173

Woodward, Bob 175

Wowereit, Klaus 156, 157

Wulff, Christian 8, 12, 15, 21, 22, 23, 25,
31, 36, 43, 44, 56, 57, 58, 62, 64, 65,
67, 68, 69, 71, 72, 76, 77, 78, 79, 80,
82, 83, 84, 85, 88, 91, 94, 96, 98,
100, 101, 109, 114, 116, 117, 118,
128, 130, 131, 132, 133, 136, 141,
155, 156, 157, 159, 160, 163, 164,
165, 166, 167, 170, 171, 172, 174,
177, 182

Z

Zastrow, Volker 128, 146

Zippert, Hans 71

Zumwinkel, Klaus 12, 14, 21, 31, 163, 164

Zwanziger, Theo 30

Indeks rzeczowy

1968 rok 153

A

afera dyrektorska 55

afera kancelaryjna 64, 67, 75

afera lotnicza 155, 163

afera Watergate 175

Agencja Bezpieczeństwa Narodowego
(National Security Agency, NSA)

13, 16, 30, 32

agresywność 93, 98

aktualizacja instrumentalna 73, 74, 75

autoreferencyjność 69

B

Bad Kleinen 11, 14, 21, 54, 138, 163

Bad Reichenhall 12, 93, 94, 97

Bayer AG 14

Bayer Leverkusen 14, 124

bezradność 126

bilans korzyści i szkód 22, 185

Birkel (makaron) 8, 11, 14, 17

blokada komunikacyjna 116, 117, 118

błąd esencjalistyczny 39, 125

błędy proceduralne 164

bohaterowie (protagoniści) 7, 9, 69, 85,
110, 116, 124, 125, 126, 127, 137, 141

Brent Spar 8, 11, 14, 17, 22, 23, 29, 30, 36,
40, 48, 49, 50, 67, 91, 93, 96, 98, 112,
121, 131, 133, 139, 159, 160, 162, 163

BSE (gąbczasta encefalopatia bydła, pot.
choroba szalonych krów) 11, 19,
37, 38, 54, 55, 57, 58, 92, 98, 160, 167,
178, 180

C

Campact 31

Celle (dołek w) 69

charakter 43, 56, 58, 80, 81, 84, 85, 99, 112,
114, 115, 116, 146, 167, 168, 169, 177

conditio sine qua non 75

Creutzfeldta-Jakoba, choroba, vCJD 38, 55

Czarnobyl 39, 48, 57, 69, 74, 135, 180

D

Dieslgate (skandal spalinowy VW) 8,
13, 16, 29, 30, 31, 36, 43, 66, 122, 127,
159, 163, 164, 178

dioksyny 12, 15, 23, 36, 45, 47, 160, 163,
172, 178

dochodzenie 13, 17, 21, 44, 47, 79, 85, 111,
122, 151, 164, 182

dramat sprawca-ofiara 26, 97

dramatyzacja 27, 28, 39, 49, 53, 55, 57, 58,
59, 67, 75, 94, 115, 121, 167, 169, 176,
180, 181, 184

dwuczynnikowa teoria emocji 92, 93, 94

dwufazowa teoria 131, 132

dyskredytacja 96, 100, 103, 104, 105, 106,
118, 121, 123, 129, 144, 153, 163, 166,
167, 171

dysydenci 70, 105

dziennikarstwo śledcze 175, 186

Dzienniki Hitlera 169

E

efekt mobilizujący 178, 179

efekt wzajemnego oddziaływania 85,
124, 127

egoizm 25, 29, 30, 33, 60, 87, 88, 94, 96,
143, 152, 165, 170

EHEC (enterokrwotoczny szczep bakterii

E. coli pałeczki okrężnicy) 12, 19,

28, 36, 45, 53, 98, 160, 172, 180, 181

energia jądrowa, energetyka jądrowa 8,
12, 14, 15, 19, 20, 22, 29, 32, 36, 40,
47, 48, 55, 57, 60, 74, 75, 93, 135, 140,
163, 165, 167, 172, 181
etykieta horroru 57

F

fałszywe informacje 8, 17, 18, 21, 23, 36,
38, 48, 50, 51, 55, 107, 109, 110, 114,
115, 117, 125, 130, 133, 136, 140, 141,
146, 150, 160, 161, 167, 169, 171, 181
Federalna Służba Wywiadowcza (Bun-
desnachrichtendienst, BND) 12, 13,
16, 30, 32, 87, 88, 95, 172
Fukushima 12, 15, 19, 20, 22, 25, 40, 48,
51, 57, 74, 93, 172
funkcjonalistyczna teoria skandalu 175,
177, 182, 184, 185

G

Georga Büchnera, Nagroda 101
glifosat 13, 15, 18, 30, 36, 38
gniew 26, 44, 87, 92, 94, 95, 96, 98, 126
Greenpeace 17, 30, 48, 49, 50, 93, 96, 121,
133, 139, 140
Grexit 13, 18
groźba izolacji 102
GSG 9 14, 21, 54, 138
GuttenPlag Wiki 76, 147

H

Henriego Nannena, Nagroda 15, 172
HIV (skandal ze skażoną krwią) 179
Hoechst AG 11, 14, 17, 18, 25, 44, 45, 54, 57,
60, 67, 109, 114, 117, 121, 124, 127, 131,
133, 139, 160, 163

I

iluzja autonomicznego formułowania
ocen 38, 88
immunitet 21, 72, 79, 80, 85, 116, 117, 123,
133, 135
Infratest dimap 148
Instytut Demoskopii Allensbach 63, 92, 145
internet 63, 76, 86, 103, 104, 105, 107, 128,
135, 145, 147, 168

izolacja 68, 70, 91, 100, 102, 106, 109, 119,
126, 144, 172

K

karabin szturmowy G36 8, 13, 16, 18, 21,
32, 159, 160, 163
kary cielesne 15, 19
kokaina 11, 177
kolaże katastrof 57
koleżeńska krytyka 168
Komisja śledcza ds. afery Flicka (Flick-
-Untersuchungsausschuss) 28
Komisja śledcza ds. podziemia narodo-
wosocjalistycznego (NSU-Unter-
suchungsausschuss) 39
Komitet Naukowy ONZ ds. Skutków
Promieniowania Atomowego
(United Nations Scientific Com-
mittee on the Effects of Atomic
Radiation, UNSCEAR) 20, 50
konflikt publicystyczny 8, 32, 132, 143,
144, 149, 152, 154, 155, 156
konsensus 63, 69, 143
kontrskandalizacja 153
kronikarze 64, 65, 67, 68, 73, 89
Krümmel (elektrownia jądrowa) 12, 14,
19, 36, 55, 140, 167, 172
kryptoreklama 12, 31
kultury skandalu 22

L

lęk 18, 21, 22, 23, 28, 32, 38, 40, 43, 45, 54, 57,
58, 61, 68, 79, 93, 97, 98, 108, 121, 122,
123, 126, 127, 129, 130, 141, 166, 180
liderzy opinii 36, 46, 60, 64, 65, 66, 67,
69, 169, 171
Lipobay 11, 14, 45, 159, 169
Lufthansa 18, 25, 97, 180

M

Media Tenor 155
Mercedes 163
mile bonusowe 11, 46, 169
Międzynarodowa Rada ds. Czystego Trans-
portu (International Council on
Clean Transportation, ICCT) 30

- monopol interpretacyjny 173
- motywy 7, 25, 30, 33, 60, 88, 94, 96, 111, 114, 124, 128, 136, 143, 153, 165, 167, 171
- Müller-Milch 31, 64, 67
- N**
- nadużycia 11, 28, 32, 33, 39, 137, 159, 164, 178
- naśladowcy 36, 64, 65, 66, 67, 68, 99, 100, 101, 102, 106, 108, 114, 156, 171
- Neue Heimat 61
- nicienie 45, 93, 159
- Niemiecka Pomoc na rzecz Ochrony Środowiska (Deutsche Umwelthilfe, DUH) 30, 66
- Niemiecki Automobilklub (Verkehrsclub Deutschland, VCD) 30, 66
- Niemiecki Związek Piłki Nożnej (Deutscher Fußball-Bund, DFB) 16, 30
- nieprawidłowości 7, 8, 17, 22, 23, 25, 26, 27, 28, 30, 32, 33, 36, 40, 42, 45, 55, 57, 58, 59, 60, 61, 64, 68, 74, 92, 94, 95, 97, 106, 107, 109, 113, 114, 117, 118, 125, 135, 137, 140, 143, 151, 155, 159, 160, 163, 165, 168, 169, 172, 173, 175, 177, 178, 179, 180, 183, 184, 185, 186
- niespójność ról 118
- niewiedza 93, 118, 164, 176
- niezgłoszone darowizny 11, 16, 17, 28, 62, 65, 69, 85, 111, 112, 159, 160, 162, 163, 172, 178, 179, 183
- nonkonformiści 99, 104, 105, 106
- norma grupowa 35, 38
- normy 25, 35, 36, 38, 39, 57, 58, 60, 95, 105, 106, 173, 175, 176, 177, 178, 185
- O**
- obelżywa krytyka 14, 16, 32, 118, 143
- obserwatorzy 35, 37, 68, 84, 110, 112, 113, 114, 115, 118, 121, 124, 125, 127, 143, 161, 162, 167
- oburzenie 7, 8, 9, 15, 18, 23, 26, 27, 32, 37, 39, 40, 65, 76, 78, 79, 80, 81, 82, 91, 92, 93, 94, 96, 97, 98, 102, 106, 118, 121, 148, 149, 157, 162, 164, 169, 172, 173
- oddziaływanie 8, 35, 41, 42, 50, 57, 58, 73, 74, 81, 82, 84, 85, 86, 87, 88, 93, 108, 124, 127, 177, 178, 179
- Odenwald (szkoła) 12, 27, 159, 172
- ofiary 7, 8, 9, 11, 18, 26, 27, 28, 29, 37, 38, 42, 94, 97, 107, 108, 109, 110, 112, 114, 115, 116, 117, 118, 119, 125, 137, 138, 149, 151, 152, 167, 170, 171, 179
- opanowanie 122, 132, 139
- opór 121, 122, 124, 130
- organizacje pozarządowe (NGO) 30
- orto-nitroanizol 17, 44, 45, 54, 57, 60, 109, 110, 114, 117, 121, 133, 139, 162, 163, 167
- osoby z doświadczeniem medialnym 126
- ostracyzm 21, 102, 105, 144
- oszustwa podatkowe 12, 13, 29, 122, 138, 177
- P**
- Panama Papers 14, 32, 66, 80, 165
- pandemia 12, 42, 43, 57, 180
- panika 121, 122, 124, 130, 180
- pasażerowie na gapę 65
- pedofilia 13, 23, 26, 47, 94, 102
- Pegida (Patriotische Europäer gegen die Islamisierung des Abendlandes, Patriotyczni Europejczycy przeciw Islamizacji Zachodu) 8, 13, 15, 22, 36, 91, 102, 108, 114
- pewność siebie 132
- pewność 11, 38, 128
- pieniądze, korzyści majątkowe 7, 11, 12, 13, 15, 20, 23, 25, 28, 43, 44, 46, 56, 71, 72, 79, 80, 81, 82, 85, 94, 96, 109, 111, 114, 141, 151, 152, 155, 156, 159, 160, 165, 169, 178, 179, 180, 181, 183
- poczucie własnej wartości 129, 130
- podstawowy błąd atrybucji 115
- pomijanie milczeniem 103
- porcjowanie 76
- porozumienia (między dziennikarzami) 66, 69
- Porsche 163

- pостępowanie karne 13, 15, 17, 19, 20, 21,
-
- 22, 39, 44, 47, 79, 85, 111, 122, 123,
-
- 127, 137, 151, 161, 163, 164, 165, 166,
-
- 169, 170, 181, 182
-
- potencjał oddziaływania 81, 82
-
- Pradaxa 69
-
- prawda 11, 22, 23, 35, 36, 37, 40, 47, 49, 50,
-
- 59, 82, 85, 98, 106, 115, 123, 133, 138,
-
- 143, 148, 150, 159, 160, 161, 162, 165,
-
- 166, 167, 168, 171, 172, 173, 174, 182
-
- prawo prasowe 140, 141
-
- presja grupowa 35, 68
-
- presja konformistyczna 172
-
- prewencji ogólnej teoria 176, 178
-
- prężerz 173, 177, 185
-
- procedury uregulowane 161, 162, 163, 164,
-
- 165, 166, 167, 168, 169, 173
-
- proces pokazowy 21, 22, 106
-
- prokuratura 14, 15, 16, 17, 21, 22, 31, 32, 44,
-
- 69, 79, 80, 83, 85, 111, 115, 116, 123,
-
- 124, 125, 126, 127, 133, 141, 151, 161,
-
- 164, 169, 170, 175, 180
-
- próba skandalizacji 29, 31, 45, 46, 56, 62,
-
- 65, 66, 89, 105, 139, 155
-
- przegrani 135
-
- przesada wizualna 58
-
- przesada 23, 36, 48, 53, 56, 58, 59, 60, 61,
-
- 73, 74, 115, 125, 132, 140, 166, 171, 175,
-
- 179, 182, 184
-
- ptasia grypa 11, 57, 97
-
-
- R
-
- raport końcowy 167, 168
-
- rewizja 168, 169
-
- rozczarowanie polityką 184
-
- RTL 82, 83, 87, 155
-
-
- S
-
- Sandoz 39
-
- SARS (severe acute respiratory syndrome,
-
- ciężki ostry zespół oddechowy)
-
- 11, 28, 36, 58, 97, 180
-
- sceptycy 47, 64, 67, 91, 104
-
- schemat ofiary 26, 42
-
- schemat sprawca-ofiara 26, 97
-
- schemat sprawcy 42
-
- schematy, tworzenie schematów 26, 35,
-
- 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45,
-
- 46, 47, 48, 49, 50, 51, 56, 57, 67, 68,
-
- 76, 77, 80, 88, 96, 98, 108, 136, 170
-
- Sebnitz 21, 36, 37, 65, 97, 98, 107, 114, 115,
-
- 160, 165, 169, 171, 179
-
- seria incydentów 18
-
- serwatka skażona radioaktywnie 23, 98,
-
- 163, 180
-
- seryjna skandalizacja 36, 58
-
- Shell AG 14, 17, 49, 50, 93, 96, 112, 114, 121,
-
- 124, 127, 133, 139, 140, 162, 168
-
- skala upadku 152, 156
-
- skandale polityczne 16, 26, 57, 135, 138,
-
- 182, 183
-
- skandale środowiskowe 26, 30, 33, 39,
-
- 50, 57, 66, 95, 121, 122, 124, 135, 139,
-
- 180, 186
-
- skandale żywnościowe 55, 61, 97, 135,
-
- 186
-
- skandalizatorzy 7, 8, 30, 42, 56, 64, 76,
-
- 106, 138, 153, 165, 169, 171, 172, 173,
-
- 174, 175
-
- skandal Volkswagena (2005) 11, 14, 23
-
- skandal w przedszkolu 13, 16, 18, 169
-
- skandal z darowiznami na rzecz partii
-
- 11, 16, 17, 28, 62, 65, 69, 76, 79, 85,
-
- 102, 111, 112, 159, 160, 162, 163, 172,
-
- 178, 179, 183
-
- skojarzenia z przestępstwem 57
-
- skutki prewencyjne 177, 178, 179, 185
-
- skutki uboczne, negatywne 7, 11, 14, 18,
-
- 21, 29, 30, 40, 43, 51, 61, 69, 121, 125,
-
- 140, 151, 159, 169, 171, 179, 180, 181,
-
- 182, 183, 185, 186
-
- spokój 122, 132, 139
-
- sprawcy 7, 8, 25, 26, 29, 30, 42, 96, 97, 106,
-
- 107, 108, 110, 113, 114, 115, 118, 119,
-
- 143, 144, 149, 152, 164, 169, 175, 176,
-
- 177, 180
-
- Stowarzyszenie na Rzecz Ochrony
-
- Środowiska i Przyrody Niemiec
-
- (Bund für Umwelt und Natur-
-
- schutz Deutschland, BUND) 30
-
- Stuttgart 21 23, 27, 85, 86, 103
-
- sugestie katastrof 57

- sylwester w Kolonii 13, 16, 36
 szkody 7, 14, 18, 19, 22, 25, 26, 39, 53, 55,
 56, 57, 58, 60, 80, 87, 88, 94, 95, 96,
 100, 111, 121, 135, 140, 141, 150, 163,
 164, 166, 175, 179, 180, 181, 185, 186
- Ś
- świńska grypa 12, 19, 30, 42, 43, 57, 97,
 98, 160, 169, 172, 180
- T
- telefon z pogrożkami 77, 100, 171
 TNS Emnid 148
 Transatlantyckie Partnerstwo w dziedzi-
 nie Handlu i Inwestycji (Trans-
 atlantic Trade and Investment
 Partnership, TTIP) 31, 32
- U
- ujednoczenie 106
 utrata kontroli 129
- V
- Vioxx 11, 45, 69
- W
- walka o władzę 20, 62, 70, 106, 114, 173,
 174, 175, 183
- WestLB (bank) 155
 WHO (World Health Organization,
 Światowa Organizacja Zdrowia)
 13, 15, 17, 18, 30, 42, 43
 wiadomość w poczcie głosowej 77
 wizy 11, 14, 87, 132
 wolność prasy 21, 77, 78, 91, 96, 103, 105,
 109, 146, 154, 185
 wydawnictwo Suhrkamp (Suhrkamp
 Verlag) 15, 101
 wyjazdy wypoczynkowe 12, 43, 56, 85, 141,
 156, 178
 wzajemna orientacja 63, 69, 135
- Z
- zabójczy temat 46, 77
 zastawki serca 169
 zaufanie do systemu 183
 ZDF 13, 15, 16, 57, 63, 69, 82, 87, 131, 155,
 165
 zdolność do rozwiązywania problemów
 129
 złośliwość 44, 108, 109, 122, 127
 zmiany klimatyczne 53, 104, 105, 163,
 164, 169
 związek cel-środek 73
 związek przyczynowo-skutkowy 51, 73

Redaktor
Aldona Skudrzyk

Projekt okładki
Tomasz Tomczuk

Korekta
Marzena Marczyk

Łamanie
Tomasz Kielkowski

Redaktor inicjujący
Paweł D. Radek

Copyright der Originalausgabe © 2018 Lau-Verlag & Handel KG, D-21465 Reinbek

Copyright © 2025 for Polish translation by Adam Warzecha

Copyright © 2025 for Polish edition by Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego

<https://orcid.org/0000-0002-1738-0818>
Kepplinger, Hans Mathias
Mechanizmy skandalizacji : dlaczego nie można
ufać mediom, kiedy przychodzi co do czego?
/ Hans Mathias Kepplinger ; przełożył Adam
Warzecha. – Wydanie I. – Katowice : Wydawnictwo
Uniwersytetu Śląskiego, 2025

<https://doi.org/10.31261/PN.4287>
ISBN 978-83-226-4556-7
(wersja drukowana)
ISBN 978-83-226-4557-4
(wersja elektroniczna)

Wydawca
Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego
ul. Jordana 18, 40-043 Katowice
<https://wydawnictwo.us.edu.pl>
e-mail: wydawnictwo@us.edu.pl

Druk i oprawa
volumina.pl Sp. z o.o.
ul. Księcia Witolda 7-9
71-063 Szczecin

Wydanie I. Ark. druk. 13,25. Ark. wyd. 13,5. Papier offset 90 g. PN 4287.
Cena 44,90 zł (w tym VAT).

Adam Warzecha — językoznawca, doktor nauk humanistycznych (Uniwersytet Śląski, 2013), absolwent Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego (1993). Łączy badania i dydaktykę akademicką m.in. w obszarze public relations, reklamy, propagandy, etyki i Krytycznej Analizy Dyskursu, ze szczególnym naciskiem na relacje wiedza–władza–język. Pracuje także jako niezależny doradca w obszarze komunikacji.

Dlaczego krytyka jednych nieprawidłowości wywołuje wielkie skandale, a kiedy indziej rozchodzi się po kościach? Dlaczego w trakcie skandalu większość ludzi oburza się na wydarzenie, które potem zupełnie przestaje ich obchodzić? I dlaczego wszyscy uwikłani w skandal uważają się za ofiary mediów, nawet kiedy przyznają się do błędów, które im się zarzuca?

Hans Mathias Kepplinger odpowiada na te i inne pytania w szesnastu, trzymających w napięciu i przystępnie napisanych rozdziałach. Analizuje również negatywne skutki uboczne skandali, a także to, czy bardziej wyjaśniają, czy raczej zaciemniają obraz świata. Podstawą tych analiz są szczegółowe studia wielkich skandali, w ramach których przeprowadzono setki wywiadów z dziennikarzami, politykami i menedżerami oraz przeanalizowano tysiące doniesień prasowych, radiowych i telewizyjnych. Rezultatem tych badań jest empiryczna teoria skandalu, która pozwala zrozumieć dynamikę bieżących skandali.

„W tym sensie — a zwłaszcza w odniesieniu do subtelnych mechanizmów skandalizacji — Kepplinger przedstawia opracowanie, które ze względu na intensywność badań zasługuje tylko na jedną rekomendację: koniecznie przeczytać!” (deutscher-buchmarkt.de).

PATRONAT

